

I. EL ROCK AND ROLL (dècada '50)

II. LA DÈCADA DELS '60

III. LA DÈCADA DELS '70

IV. LA DÈCADA DELS '80

V. LA DÈCADA DELS '90

I. LA MÚSICA ROCK AND ROLL (1955 - 1958)

El rock va nèixer del folklore, açò explica en part el seu triomf.

- D'una banda existia una música tradicional dels negres del sud d'Estats Units, que era la transformació de ritmes portats d'Àfrica. Les principals formes eren: el **soul**, el **gospel** (de temàtica religiosa) i el **blues** (que era un càntic de treball). Els mateixos negres van fer una mescla de gran força: el **rythm and blues**.
- D'altra banda els blancs escoltaven música popular, com a balades anglosaxones o cèltiques (portades pels immigrants anglesos, escocesos i irlandesos). Aquesta música es va transformar i va donar origen al **country**.

Va ser en 1954 quan es van unir estes dues músiques i va nèixer el rock, una música vitalista de la qual es va servir la joventut nord-americana per a mostrar el seu desacord amb la societat en la qual vivia, protestar contra la guerra i contra uns valors tradicionalistes molt marcats.

Aquesta nova música necessitava de nous ídols per al públic adolescent, el qual gràcies a un augment de poder adquisitiu (ja superada la crisi de la postguerra) s'havien convertit en un segment de mercat molt important. El primer i gran ídol del Rock and Roll va ser **Elvis Presley** amb èxits com "Jailhouse rock (el rock de la presó), Love me tender, ... Altres figures importants van ser **Bill Haley and The Comets** (rock around the clock).

Pero el rock and roll també va ser interpretat per músics negres d'una manera molt més vitalista. Destaquen **Chuck Berry** i **Little Richards** (Tutti frutti).

II. LA DÈCADA DELS '60

La música Pop

En 1962 apareix a Liverpool un grup format per dues guitarres, un baix i una bateria, són els **Beatles**, que revolucionen el panorama musical: constitueixen una síntesi entre el ritme del primer rock i la tradició coral anglesa. En 1962 llancen el seu primer disc "Love me do" i en 1964 arriben a Estats Units i aconseguixen marques impossibles de superar.

La seua influència va ser enorme a tot el món i les seues cançons van ser traduïdes a tots els idiomes, a Espanya ho van fer els Mustang i "los Brincos".

Però el més important del grup britànic no van ser els seus rècords, sinó la seua capacitat per a evolucionar per davant dels seus competidors. Van començar amb la psicodelia, van iniciar la penetració d'instruments i ritmes hindús, van utilitzar grans orquestres en els seus discos, van ser precursors del rock simfònic, van retornar al públic el gust pel rock, van fer lletres socials...

La música rock

Al costat dels Beatles van sorgir a Gran Bretanya altres grups que, entre els anys 1964-65 van envair literalment el món de la música pop. Cal destacar als **Rolling Stones**, que van representar la cara més agressiva del pop anglès que entroncava directament amb el rhythm and blues i contrastava amb la imatge educada dels Beatles.

Folk. Cançó protesta

És el resultat d'unir la música tradicional (**folk, country**) a la nova música (**rock and roll**), amb el que a les melodies i ritmes tradicionals se li sumen elements del nou estil, com a instruments (guitarra elèctrica, bateria,...).

Dins d'aquest estil cal destacar la gran força social que va adquirir amb la cançó protesta, les grans assegudes pacifistes, la crema de les cartilles de militarització. Una dels seus principals components va ser la cantant i pacifista **Joan Báez**.

A Espanya van sorgir moviments similars com la nova cançó catalana, amb noms com el valencià **Raimon** i **Joan Manuel Serrat** entre altres.

Un dels músics més genials del moment va ser **Bob Dylan** que va aconseguir la fama definitiva amb “Blowin in the wind” i des de llavors cadascun dels seus àlbums és una crida a la consciència col·lectiva del món.

Dins d'aquest moviment també cal destacar a **Simon i Garfunkel**, que salten a la fama després de l'èxit del seu tema “The sound of silence”.

Hippies

Es tracta d'una època on es podien reunir centenars de milers de persones amb un objectiu comú: escoltar música, com en **Woodstock** a Nova York. Va ser una època que tenia dues paraules clau com a contrasenya per a la reunió: **pau i amor**.

Simultàniament i com a rebuig a un món cada vegada més agressiu sorgeixen en Sant Francisco els hippies, són els fills de les flors, pacifistes a ultrança, deixebles de la teoria de la no violència de Gandhi, es pinten la cara i porten els pèls llargs plens de flors.

Cantants sorgits en aquest vessant naturalista son **The Mama's and the Papa's**.

III. LA DÈCADA DELS '70

Heavy rock / Heavy metal

Amb el nom de hard rock, heavy rock o heavy metal es coneix a aquell estil que representa la part més salvatge del rock.

La fórmula consisteix en: saturació de guitarres elèctriques amb una gran quantitat de solos, una veu virolada, uns ritmes simples recolzats per un baix i bateria contundents, i tot açò a la màxima potència que pogueren aconseguir els amplificadors.

Destaquen grups com **Led Zeppelin** o Deep **Purple**.

La llista de practicants d'aquest gènere musical no ha acabat encara i en els anys 80 i 90 coincidint amb una nova crisi d'idees ens trobem amb grups com a **AC/DC**, **Aerosmith**, **Metallica**.

Música Disco

A mitjan dels 70 sorgeix un estil caracteritzat per melodies apegaloses, ritmes marcats i sons monòtons, que alguns van denominar de “pinyó fix” però

que resultaven imprescindibles per a la finalitat amb que havien sigut concebuts, ballar en les discoteques.

Destaquen noms com **Donna Summer**, **Earth Wind & Fire**, **Boney M**.

El fenomen s'estenia amb rapidesa però l'explosió va arribar amb l'estrena d'una pel·lícula, "**Febre del dissabte nit**", que retratava "els nous ritus tribals del dissabte nit" en la visita a la discoteca . Amb els balls de John Travolta i la música de **Bee Gees** la pel·lícula va batre tots els rècords cinematogràfics i musicals. De la seua banda sonora es van vendre vint-i-cinc milions de discos dobles.

Reggae.

Basant-se en ritmes propis, com el **ska**, els jamaicans van anar transformant el rock que els arribava des dels Estats Units i així va naixer el **reggae**.

Bob Marley va ser la gran figura que va internacionalitzar el reggae jamaicà.

Punk

Moviment juvenil de rebel·lia aparegut a mitjan anys 70 en alguns barris de la perifèria de Londres.

Rebutgen la societat establida mitjançant l'exaltació de la brutalitat, la violència i una estètica molt poc convencional.

El terme **punk** arribaria a fer-se realment popular en una entrevista televisiva als Sex Pistols, on el seu líder va dir més inconveniències de les admissibles. La imatge punk d'aquest grup responia al caràcter de inadaptats dels seus membres.

Baix la influència de l'èxit dels **Sex Pistols**, aconseguit arran de la seua versió de "Déu salve a la reina", els grups punk es van multiplicar i van arribar a afectar altres aspectes de la societat, sobretot la moda i el pentinat: roba de cuir, pèls curtíssims tenyits de verd o roig.

A Espanya el millor representant d'aquest estil seria un xic de Vallecas, José Ramón Martínez, **Ramoncín**, que es va pintar un rombe en l'ull i es va omplir de imperdibles (un altre símbol punk), les seues cançons expressaven tota eixa mescla d'agressivitat i frustració que es viu en zones similars.

IV. LA DÈCADA DELS '80

Els nous romàntics

A principi dels vuitanta la falta d'idees s'aguditzava i s'utilitzaven aquelles ja desenvolupades anteriorment. Les reedicions de vells cantants i cançons es multipliquen. Grups amb components de físic agraciats com **Spandau Ballet** o **Duran Duran** crearan la tendència dels nous romàntics.

En general basen el seu èxit en el seu aspecte personal però musicalment no són més que una anècdota comercial.

Tecno-pop

Aquesta és l'època de la cibernètica, els instruments electrònics van desplaçant als instruments tradicionals de la música rock. Es fa ritme amb una caixa electrònica, es repeteixen freqüències de notes a la velocitat que el tècnic requereixca, se substitueixen músics per màquines. I amb açò es fa música:

- unes vegades ballable que segueix servint per a les discoteques
- altres simplement mecànica i es diu techno-pop
- i unes altres, les menys, alguns intèrprets com **Robert Palmer** han aconseguit donar sensibilitat a aqueixos fons mecànics del techno-pop.

Rock urbà

El rock ha sigut des d'un principi un fenomen urbà, i per raons elementals, també suburbà, arraelat als barris obrers de les perifèries de les grans ciutats i les seues temàtiques.

Dins d'este ambient urbà s'ha mitificat l'ambient d'algunes ciutats, com per exemple Liverpool amb els Beatles, Sant Francisco amb el moviment Hippie i per descomptat Nova York on s'han format gran quantitat d'artistes.

Dins d'aquesta línia sorgeix **Bruce Springsteen (The Boss)** que representava a la joventut de la ciutat: marginada, xafada, a un pas de la delinqüència, com cita a la seua cançó nascut per a córrer "Born to run".

Un altre tema digne d'esmentar seria "Born in the U.S.A" on diu coses com les següents:

"Em vaig trobar amb un petit embolic en el meu poble / i em van posar un rifle en les mans. / Em van manar a l'estranger / Per a matar homes grocs".

Rock adult

És un tipus de rock molt elaborat, molt ben fet, que aprofita tota la saviesa de dècades anteriors, per a fer alguna cosa que siga alhora comercial.

Dins d'aquesta línia destaca el grup **Dire Straits** que va protagonitzar el renaixement dels grans concerts i la música en directe. Destaquen temes com "Sultans of swing", "Brothers in arms", "Money for nothing", etc.

Dins d'aquesta dècada hi ha **dues figures femenines** dignes d'esment:

- D'una banda el ressorgiment de la considerada pionera del rock de tots els temps, **Tina Turner**.
- D'altra banda la que es considera un mite del pop: **Madona**, que va sobrepassar el camp musical per a convertir-se en tot un fenomen sociològic.

V. LA DÈCADA DELS 90

New age

Estil musical compost per uns sons molt innovadors, que van nàixer a partir de la fusió de diferents elements: experimentació electrònica, jazz, rock progressiu, música clàssica, etc.

Els músics de new age utilitzen uns sons d'una gran qualitat tècnica barrejats, a voltes, amb sons de la naturalesa, i amb una sèrie de matisos que inciten a la contemplació i que, en ocasions, tenen pretensions espirituals.

Post-rock

Tendència que intentava reunir aquelles bandes dels anys noranta que amb una base instrumental típica del rock, incorporaven els recursos de les noves tecnologies i explotaven totes les possibilitats que els oferia un estudi d'enregistrament.

Seguint aquesta línia, encara que intentant aconseguir una certa autonomia creativa, es troba el grup **Radiohead**, amb èxits com OK Computer, Kid S o Amnesiac.

El triomf de la discoteca

En els anys 90 la música techno i house va continuar evolucionant i regenerant-se, encara que de manera desigual segons el país.

Per exemple el **house anglés** va evolucionar cap al moviment **progressive**, intentant fugir de l'excessiva comercialitat. Mentre que a **Espanya** va triomfar l'anomenada **música màquina**.

Dins de la **música per a ball** naixen el **tecno-house**, el **so makina**, el **newbeat**, representat per grups com Black Box o 2 Unlimited, o el **TecnoRomantic**. Tots aquests estils es combinen sota un ritme fàcil i fonamentalment ballable, ja que naixen i moren en la discoteca.

D'aquestes variants la més interessant és el **house**, una mescla de reggae i funk adaptada al tecno. L'arbre dels corrents que es destil·len del house seria molt extens. És d'assenyalar el **funky**, del que provenen el **rap**, representat per multitud de grups adolescents com Public Enemy o el **Hih Hop** de De la Soul. També destaca l'**acid**, un intent de tornada a la psicodelia dels setanta, de retorn a aquelles màximes desnaturalitzades de pau i amor.

Bakalao

El bakalao és un producte de moda. És el nom que defineix la música de ball a Espanya en esta dècada. És per tant un corrent efímer conseqüència de l'avanç del so de discoteca dels vuitanta: el tecno.

Una simple definició seria: música de ball electrònica, perquè és exclusiu de discoteques.

L'estètica d'aquest estil és basa un ritme frenètic, accelerat, amb llums brillants, enlluernadores. L'important és la figura i l'aguant físic, la rapidesa, la consecució del pler immediat i el consumisme per si mateix en quasi tots els aspectes.

Els joves es mouen per aquesta diversió frívola de suor i velocitats al ritme d'una música científicament adaptada al ball (120-140 r.p. m. aprox.).

Grunge, rock alternatiu

L'herència del so underground és el grunge, per a altres rock alternatiu. En realitat aquesta música està influïda pel punk i el heavy metall més genuïns.

Gràcies a aquest moviment, el rock torna a ser massiu, després de diversos anys sotmès al pop.

El grunge es basa en una estètica desaliñada, bruta, despreocupada. La seua música s'allunya de la sofisticació. És espontània, a voltes sense polir, melòdica i dura alhora.

Els creadors d'aquesta història són **Nirvana**, en 1991, un grup de Seattle al que de seguida se li uneixen els adolescents i les vendes.

Altres representants del grunge són Pearl Jam, una mica més suaus que Nirvana, o els més antics Sonic Youth i Alice in Chains.